

Læreplan i vg3 modistfaget

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 15.juni 2021 etter delegasjon i brev av 13. september 2013 fra Kunnskapsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2022

Om faget

Fagets relevans og sentrale verdier

Vg3 modistfaget handler om å framstille tilpassede hatter og hodeplagg for hånd og med maskin. Gjennom praktisk arbeid i tradisjonelle og nye søm- og formingsteknikker for nyproduksjon, omsøm og reparasjoner utvikler lærlingene kunnskap om sammenhengen mellom stilarter, passform, estetikk og materialvalg. Faget skal utvikle yrkesutøvere som kan dekke behovet for produksjon av hodeplagg innenfor kunst, teater og film og til private kunder.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnet for opplæringen. Vg3 modistfaget skal ruste lærlingene til å utvikle produkter med utgangspunkt i bærekraft, kvalitet, kultur og historie. Lærlingene skal oppleve mestring og finne sin egen faglige identitet gjennom å utvikle håndlag og reflektere over håndverksutførelsen i arbeid med hatter og hodeplagg. Faget viderefører tradisjonell håndverkskunnskap og tar vare på ressurser for fremtiden. Videre bidrar faget til å skape respekt og forståelse for kultur- og naturarv, og på dette grunnlaget kan nye løsninger utvikles. Faget skal også bidra til å gi lærlingene kunnskap om arbeidsgivers og arbeidstakers plikter og rettigheter og om betydningen av trepartssamarbeidet, der arbeidsgiveren, arbeidstakeren og myndighetene jobber sammen for å utvikle faget og et bedre arbeidsliv.

Kjerneelementer

Håndverk og materialer

Kjerneelementet håndverk og materialer handler om å utforme hodeplagg og tilhørende dekor med tradisjonelle søm- og modisthåndteknikker. Det innebærer å konstruere mønster, bruke spesialredskaper og benytte ulike hatteformer. Videre handler det om å forstå sammenhengen mellom bruk av ulike materialer og deres egenskaper og funksjon. Det omfatter også å bearbeide relevante materialer med kjemikalier i tråd med gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet.

Form og funksjon

Kjerneelementet form og funksjon handler om å forstå sammenhengen mellom proporsjoner og balanse og valg av hatteform for å oppnå et ønsket uttrykk. Videre handler det om innsikt i hodeplaggets forskjellige bruksområder og om å oppfylle kundens ønsker og behov på en kreativ og funksjonell måte.

Kultur og tradisjon

Kjerneelementet kultur og tradisjon handler om modistfagets historie og om å utøve og videreføre et tradisjonshåndverk. Det handler også om å forstå sammenhengen mellom nye trender innenfor hattedesign, nyskaping og hodeplaggets rolle i historien og i det sosiale liv, og hvordan alt dette kan knyttes til identitet på nye måter.

Tverrfaglige temaer

Folkehelse og livsmestring

I vg3 modistfaget handler det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring om å utvikle håndlag, gode arbeidsrutiner og evne til problemløsning og om å utvikle identitet og ta ansvarlige valg i eget liv og i skapende arbeid. Det handler også om hvordan man kan gi uttrykk for egne opplevelser, tanker og meninger i samarbeid med andre og i arbeidet med oppgaver innenfor modistfaget.

Bærekraftig utvikling

I vg3 modistfaget handler det tverrfaglige temaet bærekraftig utvikling om å reflektere kritisk rundt valg av materialer, produksjonsmetoder, verktøy og maskiner i en etisk og bærekraftig produksjon og hvordan dette kan påvirke miljøet. Det innebærer å legge vekt på produksjon av holdbare produkter der vedlikehold og reparasjon er mulig, og å videreutvikle og skape nye hatter og hodeplagg med god og varig kvalitet. Bærekraftig utvikling handler også om at faget er en del av arbeidet med å sikre verdens natur- og kulturarv.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i vg3 modistfaget innebærer å lytte til og gi respons i spontan og forberedt samtale. Det innebærer også å bruke fagspråk i kommunikasjon med kunder, leverandører, kolleger og andre samarbeidspartnere og å tilpasse kommunikasjonen til mottaker og formål. Lærlingene utvikler muntlige ferdigheter når de drøfter, reflekterer og presenterer produkter og metoder alene og i fellesskap.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i vg3 modistfaget innebærer å bruke fagspråk til å utforme tekster tilpasset mottaker og formål. Det innebærer også å lage arbeidsbeskrivelser og å presentere og dokumentere arbeidsprosesser gjennom tekst og visualiseringer til kunder, kolleger, leverandører og andre samarbeidspartnere. Videre innebærer det å utforske og reflektere over

faglige emner og problemstillinger, bygge opp argumentasjon og revidere egne tekster.

Å kunne lese

Å kunne lese i vg3 modistfaget innebærer å finne og vurdere informasjon i faglitteratur, ulike tekster, arbeidsbeskrivelser, tegninger, bilder og illustrasjoner. Det innebærer også å sammenligne, tolke informasjon og trekke faglige slutninger ut fra kjent og ukjent fagstoff. Videre innebærer det å bruke kilder på en kritisk måte som lar seg etterprøve.

Å kunne regne

Å kunne regne i vg3 modistfaget innebærer å hente ut, beskrive og tolke informasjon fra et tallmateriale. Det innebærer å bruke og bearbeide informasjonen for å forstå og vise sammenhenger og å sammenligne og presentere resultater på ulike måter. Videre innebærer det å måle opp, beregne størrelser, konstruere mønstre og rekonstruere former. Det innebærer også å gjøre økonomiske beregninger i forbindelse med pristilbud.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i vg3 modistfaget innebærer å bruke digitale ressurser til å innhente informasjon og å kommunisere og presentere eget arbeid. Digitale ferdigheter innebærer videre å vurdere, bearbeide og sammenstille informasjon, være kildekritisk og vise til kilder. Det innebærer også å utvikle etisk bevissthet og vise digital dømmekraft ved å følge regler og normer.

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål og vurdering vg3 modistfaget

Kompetansemål

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- planlegge, gjennomføre, vurdere og dokumentere eget arbeid
- vurdere egnet hodeplagg tilpasset bruksområde og kundens proporsjoner og begrunne valg av materialer og fasong
- konstruere mønstre, lage maler og bygge opp ulike arbeidsformer
- vurdere og beregne material- og tidsforbruk og pris på egne produkter og tjenester
- vurdere materialets egenskaper, som strekkfasthet og holdbarhet mot fuktighet og varme, og anvende denne kunnskapen i eget arbeid

- dampe, blokke og forme hodebekledning av filt, strå og andre materialer
- utforske egenskapene til ulike innleggsmaterialer og anvende denne kunnskapen i eget arbeid
- bygge opp hatter ved bruk av modist-wire og andre støttematerialer
- utforske draperinger av forskjellige tekstiler og bruke denne kunnskapen i produksjon av hatter og hodeplagg
- anvende ulike teknikker for fjærpynt, håndlagde blomster og kokarder
- vurdere, velge og bruke rensemidler, appretur og limstoffer og gjøre rede for hvordan ulike valg påvirker egen helse, miljø, kvalitet og holdbarhet
- reflektere over og gjøre rede for hodeplaggets betydning i historisk, religiøs og kulturell sammenheng, og bruke denne kunnskapen i eget arbeid
- analysere og kopiere historiske hodeplagg
- vurdere og utføre ulike typer reparasjonsarbeid og omsøm og vurdere lønnsomheten i dette
- presentere og markedsføre produkter og tjenester muntlig og digitalt
- finne informasjon for å drøfte faglige spørsmål og problemstillinger og bruke kildene på en måte som lar seg etterprøve
- anvende og vedlikeholde maskiner, verktøy og utstyr og arbeide i henhold til gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet
- arbeide etter regelverk og avtaler som regulerer arbeidsforholdet i faget, og gjøre rede for arbeidsgiverens og arbeidstakerens plikter og rettigheter

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse. Lærlingene viser og utvikler kompetanse i vg3 modistfaget når de bruker kunnskaper, ferdigheter og kritisk tenkning til å løse arbeidsoppgaver i faget.

Instruktøren skal legge til rette for lærlingmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom varierte arbeidsoppgaver. Instruktøren og lærlingene skal være i dialog om lærlingenes utvikling i vg3 modistfaget. Lærlingene skal få mulighet til å uttrykke hva de opplever at de mestrer, og reflektere over egen faglig utvikling. Instruktøren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at lærlingene kan bruke veiledningen for å utvikle kompetansen sin i faget.

Vurderingsordning

Sluttvurdering

Før svenneprøven må alle som ikke har fulgt normalt opplæringsløp, ha bestått en skriftlig eksamen laget ut fra læreplanen i faget. Eksamen utarbeides sentralt og sensureres lokalt. Eksamen skal ikke ha forberedelsesdel.

Opplæringen i vg3 modistfaget skal avsluttes med en svenneprøve. Alle skal opp til svenneprøven, som skal gjennomføres over minst fem virkedager.